

Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 2

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1930/31

Gospa ministrica

Premijera 31. oktobra 1930

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: FR. LIPAH

*Novosti za damske
plašče pravkar došle!*

**A. & E. Skabernè
Ljubljana**

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 31. oktobra 1930

Fr. Lipah:

B. Nušić: „Gospa ministrica“

Komedijo pisati je zelo opasno delo. — In kaj je lažje kot pisati komedijo?! Kar vzemite ljudi kot so — če jih znate prav gledati — napišite njihov pogovor (če ga znate) — in že imate komedijo.

Nušić je šel v prav naše ljudi in jih je s pravim srbskim humorjem opsoval. »Dol z vlado!« kliče paglavec Raka. »Opsovali so me z ministrsko svinjo!«

V Jugoslaviji smo, recimo v Beogradu. Tam je majhen in vedno večji uradnik ministrstva. Politika, kakor je bila pred deklaracijo Nj. Veličanstva, s korupcijo in strahovitim podkupovanjem. Iz te male družbe postane kar čez noč soproga ministrskega uradnika — ministrica. Čez noč! Dol z vlado!

Zdaj šele prihajamo počasi v čudne razmere, ki se bliskovito spreminjajo v vsem duševnem in okoliškem svetu naše gospe Živke. Velike izpremembe, ki jih bo gledalec sam videl na odru.

O delu samem avtorja Nušića, ki obhaja letos 50letnico svojega umetniškega delovanja, ne bomo govorili.

Redek avtor je, bomo rekli, ki biča svoje junake — a jih ljubi. Redek avtor je, ki zna v komediji po Gogoljevem vzoru speljati svoje ljudi iz tragikomedije do pristrčnega smeha.

In kaj hočemo več?! Pri odprtih vizirjih bomo končno vsi rekli: »Dajte nam smeha!«

*

Videli boste, kako usoda in domišljavost premetava ubogo gospo Živko, videli boste zakonca Čedo in Daro, premetenega strica Vaso in zlaganega sorodnika Pero Kaleniča.

Okrog Živke in njenega ministrovanja je cel odbor sorodnikov, ki zahtevajo vsak zase po kako malenkost, tako n. pr. zahteva stric Jakob, da sme posekati državni gozd.

Ko se vsa Živkina slava zruši, grozi bivša ministrica publiki, da naj se ji ne reži, ker je mogoče, da bo spet ministrica, samo da se pozabi ta škandalček.

*

Imamo same dobrodušne beograjske tipe in njih namen je zabavati publiko, med zabavo pa povedati tudi kako bridko resnico.

Razno (5.2.)

Nagrobni spomenik.

Svojim velikim umetnikom Borštniku in Verovšku je postavilo Udruženje gledaliških igralcev na pokopališču pri Sv. Križu, kjer počivata oba pokojnika, nagrobni spomenik. Spomenik je narejen po osnutku arhitekta Rormana, vsa kamnoseška dela pa je izvršila ljubljanska tvrdka Toman.

S tem aktom počaste kolegi svoje velike vzor-može. Pri vsej akciji, katere zarodek seže v leto 1921. je sodelovala s prispevki vsa slovenska javnost in s tem dokazala, da zna ceniti svoje velike sinove.

Spomenik bo svečano blagoslovljen v soboto dne 1. novembra t. l. ob 11. uri.

Gospa Vera Danilova-Balatкова

zapusti začetkom decembra Ljubljano. Gospa je bila preko 22 let članica Narodnega gledališča in prejšnjega deželnega gledališča. Kot hčerka, ki je izšla iz gledališke rodbine, se je udeleževala od mladih nog na našem gledališču in sodelovala v drami, opereti in celo operi. Seznam njenih ulog je izredno obširen in stekla si je s svojimi kreacijami obilo uspehov in zaslug.

Odhaja v Brno na Narodno divadlo, kjer je njen soprog g. Antonin Balatka, naš dobri znanec, kapelnik. Gospej želimo na njenem novem mestu mnogo uspehov in obilo sreče!

Obletnica francoskega dramskega gledališča.

Dne 21. oktobra t. l. je Comédie-Française obhajala 25-letnico svoje ustanovitve. Ta največji francoski oder se čisto naziva tudi Théâtre-Français. Vendar oba izraza nista istovetna. Prvi zaznamuje udruženje igralcev, ustanovljeno l. 1680. s strnitvijo bivše Molièrove glumske čete in one, ki je nastopala v Hôtelu de Bourgogne. Drugi pa pomeni stavbo, zgrajeno l. 1801., kjer se je v tej dobi nastanila Francoska komedija, ki je dotlej prizarjala svoje igre po različnih dvoranh.

Ideal.

Neki angleški pisatelj pripoveduje naslednjo zgodbo:

Trije delavci klešejo kamen, namenjen za zgradbo stolne cerkve. Enega vprašam:

»Kaj delaš?«

»Kamenje sekam.«

»In ti?« rečem drugemu.

»Šiling služim na uro.«

Nato se obrnem proti tretjemu:

»No, kaj pa počenjaš ti?«

»Jaz zidam katedralo.«

Samo ta poslednja ima vzor. Njegova tovariša sta rokodelca, ki vpirata v tla oči in se jadno vlačita po izvoženih kolesnicah.

Odločno si postaviti velik smoter — to je pglavitni pogon za našo delavnost. Naša volja venomer potrebuje izpodbadanja. Ako ji sveti in jo greje visok vzor, bo brez šibkosti prehajala od zamisleka na delo. Pristna vera — sveta in posvetna — učinkuje. Ne zadovoljuje se z diletantstvom, ki je na koncu koncev zgolj skepticizem, oklepajoč se bolj simbolov nego njihove vsebine, bolj znamenj nego zaznamenovanih stvari ter se po navadi troši v besedičenju.

Ubogi jastreb.

Francoski dramatik in igralec svojih lastnih del, Tristan Bernard, ima nekaj vnukov, ki jih obožuje ter jim pripoveduje zgodbe. Večkrat pa še odgovara na vprašanja, ki se usipljejo deci venomer iz ust. Eden njih ga je nedavno zasliševal glede bajke o prikovanem Prometeju. Duhoviti pisec komedije »Triplepatte« mu je razložil historijo preemtenega Japetoviča, ki je ukral ogenj z neba in ga prinesel na zemljo, da je na ta način postal oče modernega prometa, za kazen pa bil priklenjen na pečino, kjer mu vsak dan jastreb kljuje jetra... »Ubogi jastreb!« zavzdihne otročaj. »Kako?« se zavzame Tristan Bernard, »Prometej se ti ne smili?« — »Oh, pomisli, dedek,« odvrne modri-
janček, »ta ubogi tiček, ki mora zmeraj jetra zobati!« N. D.

Iz gledališča »Deutsches Theater« v Berlinu.

Ravnatelj Hollaender vodi režijo nekega dela ter venomer popravlja znamenitega igralca Arnolda. Ta stopi končno pred rampo in pravi mirno: »Kakor nalašč se pišete Hollaender (Hollandec), a bivate v Berlinu. Se ne bi raje pisali Berliner, pa bi šli na Holandsko?«

Heinrich Heine in Börne sta se nekoč sprehajala. Pred izložbo neke knjigarne, kjer so bile razstavljene tudi vse knjige Heinejevih pesmi, se Börne ustavi, rekoč: »Ko bi imel dovolj drobiža, bi že vedel, kaj bi storil.« Heine se je čutil seveda zelo polaskanega ter je smehljajoč se prašal: »Kaj bi storili, ljubi

Börne?« »Vaših zbranih pesmi prav gotovo ne bi kupil,« se je glasil hudomušni odgovor. V izložbi neke druge knjigarne so imeli Börnejeve zbrane spise. Heine postane pred izložbo in pravi: »Ko bi imel sedaj malo več drobiža, bi tudi jaz vedel, kaj mi je storiti.« Kakor prej Heine, sedaj Börne ni znal brzdati svoje nečimernosti. Radoveden vpraša: »A kaj bi storili, ljubi Heine?« »Pokupil bi vse vaše knjige,« se je glasil odgovor. Pravijo, da se poslej nista več marala.

Dramatično društvo.

V nekem mestnem gledališču je nastopil v vlogi Mefista v Goethejevem »Faustu« igralec Babe kot gost. Igral je za angažma. Po starodavni narodni pravljici Mefisto, kakor je znano, šepa. Tudi Goethe je to zunanjo karakteristiko Zlodejo obdržal. Po predstavi se zbere celokupno predsedstvo dramatičnega društva k seji, da presodi zmožnosti in eventualno uporabnost gosta, ki je splošno zelo ugajal. Predsednik otvori sejo z besedami: »Ni slab, nasprotno, prav uporaben dečko. Škoda, da šepa, drugače bi ga lahko takoj angažirali...«

Usodno pismo.

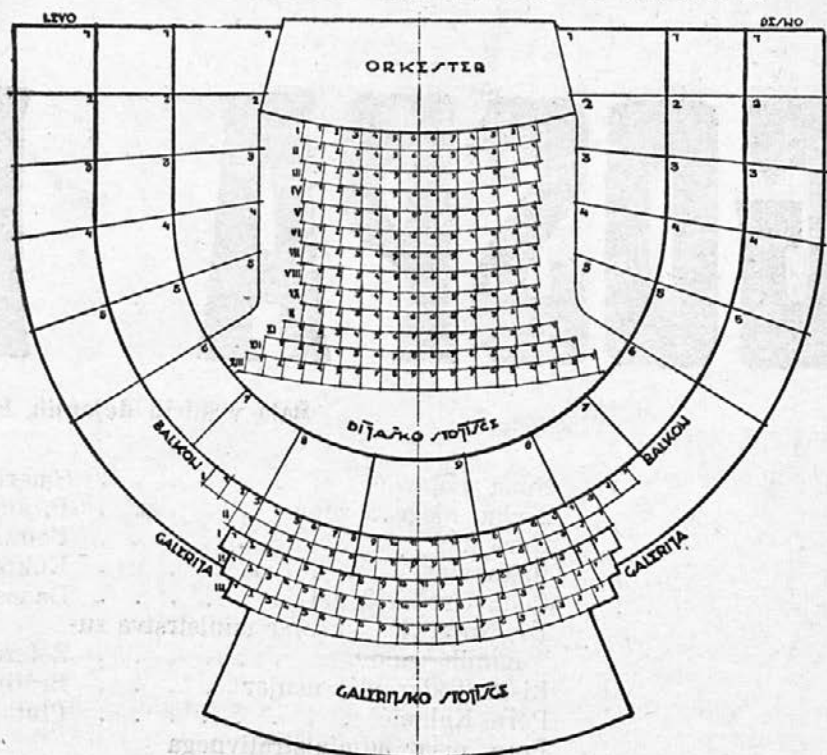
Na manjših odrih se včasih dogaja, da se igralec, ki prejme na oderu kako pismo, teksta tega pisma ne nauči na pamet, temveč ga kar prebere. V mestecu A je imel gospod Z to navado. Njegov tekmeč, ki mu je moral v neki igri prinesiti pismo na oder, je to vedel ter sklenil, da ga potegne. Ko stopi na oder izroči partnerju pismo, toda mesto teksta je tičal v zavitku prazen, nepopisan list papirja. Z ne trene niti z očesom; z mirno gesto vrne prinosilcu pismo rekoč: »Od ganotja se mi tako solzijo oči, da nič ne vidim. Preberi mi pismo!« Nagovorjeni je prvi hip brez sape; ampak že v naslednjem trenutku se zbere in pravi: »Oprostite, v naglici sem pozabil očala doma.«

O Matkovskem.

Matkovski, znameniti berlinski igralec, je s posebno ljubeznijo gostoval v manjših mestih v okolici Berlina. Bil je velik ljubitelj opojnih pijač. Pred neko predstavo v mestu Bernau se je tako napil konjaka, da so morali med predstavo spustiti zagrinjalo. Bernauci so zabavljali in besneli. Tedaj stopi Matkovski pred zastor in nagovori občinstvo z naslednjimi besedami: »Slavna gospoda! Če gostuje taka veličina kot je Matkovski v Bernauu, je le dvojje mogoče: ali je blazen ali pa pijan. Jaz sem si izbral poslednje.«

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavniki: Oton Župančič. Urednik: Fr. Lipah — Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

POPRAVILO!

Pisalnih — Računskih strojev

JAMSTVO!

Prešernova ulica 44

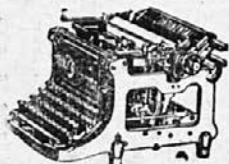
Telefon intr. 2636

Ivan Legat, Ljubljana

Samoprodaja najboljšega
pisalnega stroja

CONTINENTAL

(WANDERERWERKE)

GOSPA MNISTRICA

Šala v štirih dejanjih. Spisal Gj. Nušić. Poslovenil Fr. Albrecht.

Režiser: Fr. Lipah.

Sima Popović	Smerkolj	Kristina, njena hči	Živkini sorodniki	Lauferjeva
Živka, njegova žena	P. Juvanov	Jova Pop-Arsin		Potokar
Dara, hči	Boltarjeva	Soja, ločena žena		Gabrijelčičeva
Raka, sin	Kukčeva	Stric Jakob		Sancin
Čeda Urošević, zet	Daneš	Sava Mišić		Jerman
Dr. Ninković, sekretar ministrstva zu- nanjih zadev	Železnik	Sorodnik		Pijanecky
Rista Todrović, usnjar	Bratina	Sorodnica		Rovanova
Pera Kalenić	Plut	Anka, sobarica		M. Danilova
Pera, pisar administrativnega oddelka	Kralj	Sluga zunanjega ministrstva		Kaukler
Ujec Vasa	Živkini sorodniki	Policijski pisar		Juvanc
Teta Savka		Žandar		Zorko
Teta Daca		Tiskarski vajenec		Sintič
		Dva policista		***
		Otroci sorodnikov.		

Dejanje se vrši na današnje in pretekle dobe.

Po drugem in dejanju daljši odmor.

Blagajna se odpre ob pol 8.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 30
" II. - III. vrste	28
" IV. - VI. "	26
" VII. - IX. "	24
" X. - XI. "	22
" XII. - XIII. "	20

Lože v parterju	Din 100
I. reda	100
"	120
II. reda	70
"	75
Peti lož	20
v parterju	25
v I. redu	25
v II. redu	15

Prek ob 8.

Konec po 10. uri

Balkon: Sedeži I. vrste	Di 22
" II. "	18
Galerija: " I. "	14
" II. "	12
" III. "	10
Galerijsko stojišče	2
Dijaško stojišče	5

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

D

Po gledališču sestanek v

KAVARNI „EMONA“

prvovrsten salonski in jazz orkester

V restavraciji dnevno

P L E S

Točna postrežba

Solidne cene

Delniška družba pivovarne

„UNION“

priporoča svoje izborno svetlo in
črno pivo v sodčkih in steklenicah
Izdeluje tudi prvovrstni kvas in špirit

LJUBLJANA - MARIBOR

Brzjavni naslov: Pivovarna Union,
Ljubljana, Maribor

Telefon: Ljubljana št. 2310, 2311
Maribor št. 2023

DOBRA MISEL!

ZAVARUJEM SI ŽIVLJENJE,
to je: ko pridem v leta, mi naj izplača
banka „Slavija“ kapital, ki mi bo v
gmotno, sedaj pa že v moralno oporo

Domača zavarovalnica:

Jugoslovanska zavarovalna banka
„Slavija“ v Ljubljani

se priporoča za vse vrste zavarovanj

TELEFON ŠT. 2176

Elitni kino Matica

Tel. 2124

Edini zvočni kino v Ljubljani
z najboljšo svetovno zvočno aparaturo
WESTERN ELECTRIC

V mesecih oktober in november prinašamo sledeče
premiere izbranih najboljših svetovnih vefilmov:

„No, no Naneta“

Čarobna filmska opereta v naravnih barvah
Najboljši pevci, balet, razkošje

„Smej se in plakaj!“

Najnovejši govoreči film s slovitim Al Jolsonom
v glavni vlogi
Sodeluje tudi mali Darvey Lee (Sonny Boy) v
vlogi kot Little Pal

„Tango ljubezni“

Briljantna filmska opereta
V glavni vlogi Willy Forst (znan in priljubljen iz
vefilmov „Atlantik“ in „Dvoje src v 3/4 taktu“)

„Ljubljenec bogov“

Najnovejši govoreči vefilm Emila Janningsa

„Cilly“

Najrazkošnejša, najslajša filmska opereta, kjer nastopa
najlepša žena Amerike, slovita Marilyn Müller